

Serkan Köybaşı

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE KARŐI
YEŞİL ANAYASALCILIK**

onikilevha
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE KARŐI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
ÖNEMLİ KISALTMALAR	XVII
GİRİŞ.....	3
I. Mevcut anayasal düzenle iklim değişikliği arasındaki ilişki	11
A. Anayasal düzeninin ekolojik açıdan tarihsel analizi	14
1. Kapitalist dönem öncesinde yaşanan bilimsel ve felsefi dönüşüm	17
a. Batı'daki bilimsel gelişmelerin ekonomik altyapının değişmesindeki rolü.....	21
b. Burjuvazinin üzerinde yükseldiği felsefi kavramlar.....	26
i. Mülkiyet	31
ii. Eşitlik	53
iii. Özgürlük	56
2. Kapitalizmin gelişimi ve modern devlet ve hukuk sistemiyle arasındaki bağlantı	57
a. Burjuvazinin ihtiyaçları doğrultusunda ulus-devletin ortaya çıkışı.....	58
b. Yeni bir ekonomik sistem olarak kapitalizmin baskın hale gelişi.....	63
c. Üretimde fosil yakıtların kullanılmaya başlanmasının toplumsal etkisi.....	67
d. İnsan-merkezli anayasal sistemin ortaya çıkışı	74
e. Burjuvaziyle modern devlet arasındaki organik bağ	84
i. Burjuvazinin koruyucu kurumu olarak modern devletin inşası.....	84
ii. Kuvvetler ayrılığının burjuvazi tarafından fiilen ortadan kaldırılması	90

iii. Modern devletin bir unsuru olarak hukukun devletli ilkesine eko-eleştirel yaklaşım	97
iv. Kapitalist ekonomik düzen ve mevcut hukuk sistemi arasındaki simbiyotik ilişki	105
B. Antroposen'in hukuksal nedenleri ve yarattığı acil durum	119
1. Hukuksal açıdan iklim değişikliğinin nedenleri	124
a. Kapitalist ekonomik altyapı ve Antroposen bağlantısı	126
i. Büyüme mantığının iklim değişikliği üzerindeki etkisi	133
ii. Kapitalizmin daha da "ekokırımçı" hali olarak neoliberalizm.....	140
b. Fosil yakıtlara dayalı toplumsal ve siyasal yapı	145
2. İklim değişikliğinin yarattığı küresel varoluşsal tehlike	150
a. Altıncı büyük yok oluş tehlikesi	152
b. İklim değişikliğinin insanlar üzerindeki etkileri.....	161
i. İklim göçleri.....	168
ii. Şiddet.....	171
iii. İnsan hakları ihlalleri.....	176
II. Yeni yeşil bir anayasal düzen kurmak	181
A. İnsan-merkezli bir hukuk düzeninden doğa-merkezli bir hukuk düzenine geçiş	185
1. Burjuva hukuk düzeninden yeşil anayasalcılık anlayışıyla çıkış	190
a. Bilimde yaşanan paradigma değişiminin hukuka yansıtılması	193
b. "Çevresel" duyarlılığın doğa-merkezli hukuk talebine evrilmesi	197
c. Doğa-merkezli bir hukuk sisteminin felsefi temelleri	202
i. Kapitalizm öncesi doğa etiğinin hatırlanması.....	202
ii. Yeşil anayasalcılığın telos'u	208
iii. Posthümanizm	211
2. Yeşil anayasalcılığın temel unsurları	214

a. Sürdürülebilirlik	219
b. Hak kavramını yeniden düşünmek	223
i. Mülkiyet hakkına hukuksal sınırlamalar getirilmesi..	232
ii. İnsan olmayan varlıkların hak öznesi olarak tanınması.....	236
iii. Ekokörümün bir suç olarak tanınması.....	266
c. Doğaıyla uyumlu bir ekonomik modelin oluşturulması... 274	
i. Doğaıyla uyumlu bir ekonomik altyapının temel unsurları	278
ii. Yeşil Yeni Düzen	299
iii. Nabüyüme (Küçülme).....	302
iv. Yenilenebilir enerjiye geçiş.....	310
d. İklim adaleti.....	314
i. Nesiller arası iklim adaleti.....	318
ii. Küresel Güney için iklim adaleti	326
iii. Yerli halkların haklarına saygı.....	336
iv. Kesişimsel şekilde iklim değişikliğinden daha fazla etkilenen grupların korunması	341
e. İyi yaşam ilkesi	353
B. Doğa-merkezli yeni bir anayasal düzenin kurulmasında yüksek mahkemelerin rolü	356
1. İklim değişikliği karşısında uluslararası hukuk.....	363
a. İklim değişikliğiyle ilgili uluslararası çevresel hukukun gelişimi	365
b. Uluslararası hukukun iklim değişikliği karşısındaki yapısal sorunları.....	373
i. Devletlerin egemenliğine dayanan uluslararası hukuk sistemi.....	376
ii. Baskın küresel kapitalist ekonomik düzen	380
c. Uluslararası yargısal organların iklim değişikliğine ilişkin öne çıkan kararları.....	387
i. Birleşmiş Milletler'e Yapılan Başvurular	387

ii. İHAM'a yapılan başvurular	394
2. Dünya genelinde yeşil anayasalcılığa doğru.....	400
a. Çevrenin anayasallaşması	403
i. Çevreye dair anayasal hükümlerin iklim değişikliği karşısındaki durumu.....	405
ii. Anayasalardaki mevcut çevresel düzenlemelerin yeşil bir anayasal düzene zemin teşkil edip edemeyeceği	408
b. İklim değişikliğinin anayasalar üzerindeki etkisi.....	419
i. Doğa-merkezli anayasaların temel ilkeleri.....	422
ii. Doğa-merkezli bir anayasa örneği olarak Ekvador Anayasası.....	427
iii. Doğa-merkezli anayasalar gerçekten bir dönüşüm yaratıyor mu?	434
c. Ulusal yüksek mahkemelerin iklim değişikliğine ilişkin kararları	438
i. Filipinler	440
ii. Nijerya	442
iii. ABD	443
iv. Ekvador.....	446
v. Güney Afrika	449
vi. Kolombiya	450
vii. Hollanda.....	455
viii. İrlanda.....	458
ix. Almanya.....	460
x. Fransa.....	462
SONUÇ	467
KAYNAKÇA.....	475